

Finska Missionssällskapets rekommendationer för regeringsprogrammet

FINSKA ¹⁸⁵⁹
MISSIONSSÄLLSKAPET

Globala kriser står för dörren – Finlands utrikes- och inrikespolitik i brytningskede

Vi står vid en vattendelare. Många överlappande kriser har fått fattigdomen att öka, livsmedelskrisen att eskalera snabbt och de demokratiska institutionerna att vackla. Finland måste fortsätta sitt aktiva arbete för en världsordning där man respekterar de mänskliga rättigheterna och följer gemensamma spelregler. Inåtvändhet är inget alternativ: gemensamma kriser måste lösas genom samarbete.

Trovärdigt försvar men också trovärdigt fredsbygge

Fredsmäklande och fredsbyggande är viktiga tyngdpunkter i den finska utrikespolitiken. Detta kunnande borde emellertid vidareutvecklas för att vi bättre ska kunna hantera dagens problem. Rysslands anfallskrig anstränger de mellanstatliga relationerna och har satt den globala ekonomin i gungning, och dessutom är demokratin, de fria medierna och de medborgerliga rättigheterna utsatta för attacker på olika håll i världen.

Trygghet och bestående fred skapas emellertid inte enbart med militära och försvarspolitiska åtgärder. Förutom försvarsförmågan måste också fredsbygget vara trovärdigt. Fredsmäklandet är också ett effektivt och förmånligt sätt att förebygga konflikter samt bidrar till att förbättra alla finländares trygghet och stöder landets utrikespolitiska mål.

Finlands fredsarbete baserar sig på ett nära samarbete mellan staten och civilsamhällesorganisationerna. Även om arbetet för att främja fred går framåt på många olika nivåer kan man inte ta in fred och stabilitet utifrån. Därför måste de lokala aktörerna och den demokratiska verksamhetskulturen stödjas och mer än förut inkluderas i fredsmäklandet och fredsbygget.

Rekommendationer för regeringsprogrammet:

- Fredsmäklandet och fredsarbetet är en viktig del av Finlands regeringsprogram och nästa utrikes- och säkerhetspolitiska redogörelse.
- Det fredsarbete som Finland stöder bör stärka de lokala fredsbyggarnas möjligheter till och beredskap för fredsarbete.
- Regeringen fortsätter att främja inkluderandet av kvinnor, ungdomar och religiösa aktörer i fredsprocesserna med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolutioner 1325 och 2250, och tydliga mål uppställs för arbetet så att utvärderandet av verksamhetens inverkan underlättas.

Fredsavtalet efter den långa väpnade konflikten har inte gjort slut på oroligheterna och våldet i Colombia. Missionssällskapet har arbetat för freden i landet tillsammans med den lokala lutherska kyrkan och Lutherska världsförbundet. Man har bland annat återanpassat tidigare FARC-soldater till samhället och gett konfliktdrabbade invånare utkomststöd och psykosocial hjälp.

Bild: Albin Hillert

Utvecklingssamarbetet behöver kalkyleringsbar finansiering

Finland förbinder sig i grundlagen till internationellt samarbete för att trygga de mänskliga rättigheterna och bidra till samhällsutvecklingen. Detta innebär utvecklingssamarbete, som emellertid inte är möjligt utan finansiering. Varje regering i Finland har sedan 1991 förbundit sig till att höja anslagen för utvecklingssamarbete till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, och varje regering har misslyckats med detta.

Det egentliga utvecklingssamarbetets andel har stadigt minskat efter att man började räkna med bland annat kostnaderna för hanteringen av civila kriser och de utgifter som asylsökandena medför, i arbetet. Tyngdpunkten har flyttats: från att försöka lösa utvecklingsproblemen har man gått över till att lindra deras följder, vilket minskar utvecklingssamarbetets inverkan.

Minskningen av det egentliga utvecklingssamarbetet hotar också det arbete som civilsamhällsorganisationerna utför i utvecklingsländerna. Trots alla kriser har de icke-statliga organisationer som ägnar sig åt utvecklingssamarbete nått utmärkta resultat. Tack vare organisationernas flexibilitet och de starka lokala samarbetspartnerna har man lyckats genomföra planerade projekt under svåra förhållanden som präglats av coronarestriktioner, livsmedelskriser, inbördeskrig och militärkupper.

Rekommendationer för regeringsprogrammet:

- Regeringen beaktar, att Finland enligt den utvecklingspolitiska redogörelse för flera valperioder som riksdagen godkände år 2021 ska höja utvecklingsanslagen och skapa en trovärdig färd- och tidsplan för att målet 0,7 procent av bruttonationalinkomsten, ska nås.
- Regeringens utvecklingspolitik beaktar speciellt de fattigaste länderna, samhällena och områdena och dirigerar minst 0,2 procent av bruttonationalinkomsten till arbetet i de minst utvecklade länderna (Least Developed Countries, LDCs).
- Regeringen höjer civilsamhällsorganisationernas relativa andel av utvecklingsanslagen till minst 15 procent av anslagen för det egentliga utvecklingssamarbetet.

Uppskattningsvis går bara cirka 15 procent av de hörselskadade barnen i Etiopien i skola. Dövhet har av tradition varit stigmatiserande och personer med nedsatt hörsel har diskriminerats. Tack vare Missionssällskapets arbete har attityderna emellertid småningom förändrats och enbart under 2018–2020 inledde drygt 5 900 barn med nedsatt hörsel sin skolgång eller fick annat inlärningsstöd i Etiopien.

Bild: Virve Rissanen

Klimatkrisen hotar livsmedelsförsörjningen

Klimatkrisen är ett verkligt och katastrofalt hinder för förverkligandet av de mänskliga rättigheterna, till exempel en tryggad livsmedelsförsörjning. Internationellt samarbete – och finskt kunskande – behövs för att bromsa klimatförändringen, främja anpassningen och ersätta de skador och förluster som redan uppstått. Regeringens utrikespolitik bör ha högt ställda mål i fråga om klimatet.

Finland påverkar hanteringen av klimatkrisen genom att årligen dirigera hundratals miljoner euro till finansieringen av klimatåtgärder och övrigt klimatrelaterat arbete i utvecklingsländerna. Trots det har både Statens revisionsverk och Utvecklingspolitiska kommissionen kritiserat klimatfinansieringen för ogenomskinlighet, svag politisk styrning och dålig resultatrapportering. Den kommande regeringen måste se till att skattebetalarnas pengar används på ett ansvarsfullt sätt.

Den eskalerande klimatkrisen försvårar livsmedelsproduktionen och underminerar samhällsekonomin. Trots att småbrukarna är det globala livsmedelssystemets grundpelare har Finlands anslag till utvecklingsländernas lantbrukssektorer minskat till några procent. För att vi ska kunna undvika en livsmedelskris måste finansiering riktas direkt till småbrukarna och beviljas för innovativt samarbete mellan forskningsinstitutioner, företag och icke-statliga organisationer.

Rekommendationer för regeringsprogrammet:

- Regeringen utarbetar ett planeringssystem för Finlands klimatfinansiering och specificerar där klimatfinansieringens nivå och inriktning samt utvärderingssätten. Inriktningen väljs så, att finansieringen framför allt stöder de fattiga, de små producenterna och de utsatta grupper som kämpar i främsta ledet på grund av klimatkrisen.
- Regeringen söker konkreta och innovativa lösningar för en klimatfinansiering som tillför utvecklingsfinansieringen något nytt, till exempel dirigerar inkomsterna från utsläppsauktioner till klimatfinansieringen.
- Finland bör vara en föregångare och visa ledarskap i utrikespolitiska klimatfrågor då det gäller nya internationella initiativ, till exempel ersättandet av skador och förluster som orsakats av klimatförändringen.

”Tidigare måste vi köpa grönsaker, men nu ger våra odlingar tillräckligt med mat för vår familj. Det blir till och med över, så att vi kan sälja på torget och få inkomster. Och tack vare odlingstunnlarna kan vi odla också vid andra tider än under regnperioderna”. Den nepalesiska jordbrukaren Chandra Kumari Sonar är nöjd med resultaten av Missionsällskapets projekt.

Bild: Sabrina Dangoli

Helhetsbetonad utrikespolitik

Nästa regering bör fördomsfritt sammanföra Finlands utrikes-, säkerhets- och utvecklingspolitik till en helhet med kapacitet att hantera vårt tids geopolitiska utmaningar. Arbetet bör styras av tre principer:

- **Jämlikhet och tillit:** Den globala ekonomins tyngdpunkt har förflyttat sig från väst mot öst och syd. Utvecklingsländerna vill främja en hållbar utveckling genom samarbete och partnerskap där parterna ses som jämlika. Hållbara resultat nås genom att stärka lokala civilsamhällesorganisationer, företag och människorättsförespråkare.
- **Anpassningsförmåga:** De allt talrikare kriserna och konflikterna försvårar arbetet för fred och hållbar utveckling. Finansieringsinstrumenten bör möjliggöra flexibla övergångar från en arbetsform till en annan för att det humanitära arbetet, fredsarbetet och utvecklingsarbetet ska bli så effektivt som möjligt. Gränserna mellan de olika arbetsformerna är silor som skapats av finansörerna. I stället för dem borde de lokala behoven styra arbetet.
- **Resultat och kvalitet:** Många utrikespolitiska arbetsformer har målsättningar som inte kan mätas. Därför finns det ofta brister i resultatredovisningarna för Finlands verksamheter. Det är viktigt att utrikesministeriet anslår tillräckliga resurser för utvecklandet av resultatredovisningen och kvaliteten.

Ytterligare information:

Ledande sakkunnig inom påverkansarbetet Niko Humalisto, niko.humalisto@suomenlahetykseura.fi, tfn 040 7574 036

